GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea: tergulu inului Nr. 22. — „Gazet'a“ ese de 2 ori in septemana: Joi'a si Duminec'a. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2 1/2 galbini mon. sunatória.

Anulu XLI.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru un'a serie garmondu 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 5. **Joi, 31|19 Ianuariu** **1878.**

Cris'a ministeriala din Austri'a.

Brasiovu, in 30 Ianuariu 1878.

Cine ar' fi crediutu, ca cafeau'a si petroleulu, aceste articole atatu de trebuintióse societatii de astadi, voru provocá inca o crisa ministeriala austriaca, a carei'a consecintie grave astadi abia se potu prevedé? Adeveratu, ca cris'a acést'a esistá mai de multu, numai catu erá latenta. Acuma in fine a isbucnitu si Ddieu se ajute mai departe! — Scimu, ca septeman'a trecuta dupa sosirea lui Tisza si Széll la Vien'a avù locu aci unu consiliu comunu de ministri, care s'a ocupatu esclusivu cu impacarea dualistica. Erá si timpulu cá se se intieléga asupra acestui pactu, asupra modalitatii, prin care se se póta delaturá multele greutati, ce se contrapunu realisarei sale. Atatu ministrii austriaci, catu si cei unguresci 'si precisara dér' in acelu consiliu situatiunea façia cu parlamentele respective. Precumu este cunoscutu, ministeriele intre sine s'au fostu intieles dupa multa deliberare asupra diferiteloru puncte ale noului pactu si stabilisera unu proiectu de impacare, care cá se aiba potere de lege, trebuie se fia primitu de catra ambele camere din Vien'a si Budapest'a si apoi sanctiunatu de monarchulu. Ministeriulu austriacu si celu ungurescu s'au si deobligatu reciprocu a face tóte pentru cá se se priméscа punctele proiectului de camere. Ministrulu Tisza s'a mai intielesu cumu s'a intielesu cu maioritatea deputatiloru unguresci, mai puçinu norocosu a fostu inse ministrulu-presiedinte austriacu principele de Auersperg. Acest'a a intimpinatu la deputatii din senatulu imperialu (Reichsrath) dificultati fórte mari. Cu deosebire a fostu combatuta inse prin pressa si in cercurile parlamentari vam'a pe cafea stabilita in proiectu cu 24 fl. si cea pe petroleu stabilita cu 8 fl. v. a. — Aceste doue articole se consuma mai cu séma in Austri'a intr'o cantitate enorma, astfeliu incatu puinduse pe ele o vama prea mare ar' suferi mai multu poporatiunea Austriei. Agitatiunea contra vamei de 24 fl. pe cafea si de 8 fl. pe petroleu a luatu prin urmare dimensiuni atatu de mari, incatu ministrii austriaci au perdutu speranti'a de-a mai poté castigá consimtiementulu camerei pentru darea acést'a indirecta. Si 'n adeveru ministeriulu Auersperg abiá ar' fi potutu reusi cu-o vama de 20 fl. pe cafea si de 3 fl. pe petroleu. Astfeliu standu lucrurile ministrii austriaci au declaratu in consiliulu comunu mentionatu, ca ei nu potu se sté buni pentru aceea, ca senatulu imperialu va primi vam'a pe cafea si petroleu, asia cumu a fostu ea stabilita in intielegere de ambele ministerie (adeca cu 24 resp. 8 fl.) La acést'a le-a respunsu Tisza si Széll cu declaratiunea categorica, ca tarifulu vamalu, asia cumu s'a fostu stabilitu intre cele doue ministerie, numai atunci va avé prospectu de a fi primitu de catra camer'a ungurésca, déca guvernulu austriacu se obliga a face se reiésa vam'a pe cafea si petroleu in senatulu imperialu. „Se ne tienemu do vorba, diceau ministrii unguresci, a-ti primitu vam'a in proiectu acuma vedeti cá se-o priméscа si parlamentulu!“ Ministrii austriaci inse au respunsu: Suntemu convinsi ca pentru vam'a financiara, pe cafea si petroleu, nu potemu aflá maioritate in senatu, vedeti dér' ce pe langa tóta bunavointi'a nu ne potemu tiené de cuventu, prin urmare ne damu dimissiunea.“

Acest'a a fostu resultatulu marelui consiliu de ministri. Maj. S'a imperatulu, care a presiediutu consiliului, nu a primitu indata dimissiunea ministriloru austriaci, ci i-a provocatu a se pune mai antaiu in intielegere cu siefii fractiuniloru parlamentari si a se informá despre votulu loru. In conformitate cu acestu votu va decide apoi si Maj. S'a asupra demissiunei. Ministrii au facutu cumu le-a demandatu monarchulu si au conchiamatu o conferintia parlamentara pe diu'a de 24 Ian. st. n. Acést'a conferintia, la care au luatu parte toti ministrii, afara de br. Lasser, care erá bolnavu, avù unu resultatu nefavorabilu pentru ministeriu. Toti siefii cluburiloru parlamentare, afara de presiedintele clubului polonu Grocholski, au declaratu, ca nu potu nicidecumu garantá primirea vamei pe cafea cu 24 fl. si a vamei pe petroleu cu 8 fl. Siefulu stangei d. Dumb'a róga pe ministeriu se midiulocésca la coróna si la ministeriulu ungurescu, cá acest'a se se acomodeze in privinti'a darei de petroleu si de cafea votului parlamentului austriacu. Referentulu asupra statutului de banca Dr. Giskra respundiendu la observatiunea polonului Grocholski, ca prin respingerea proiectului guvernamentalu s'ar' provocá numai o lovitura de statu, dice: „Mie pentru aceea nu mi se pare possibila o lovitura de statu, pentru-ca factorulu acel'a, care singuru ar' potea-o face, trebuie se scie, pe care parte se afla dreptulu si greau'a sarcina si pe care pretensiunea esagerata. Déca acestu factoru ar' trebui se ié decisiunea finala, n'ar' poté pretinde alt'a, decatu cá partea aceea, care face pretensiuni neindreptatite se céda. Ungurii ar' trebui se'si tramitia numai pe toti honvedii acasa si indata ar' poté scapá de deficitu, fora a mai luá refugiulu la vam'a financiara.“ Presiedintele Rechbauer face propunerea cá cestiunea vamei se se reguleze cá si cestiunea datoriei de 80 milióne si a cuotei printr'o deputatiune de sine statatóre a ambeloru parlamente. Br. de Eichhoff declarà in numele clubului centru, ca acest'a ar' fi aplecatu a primi vam'a pe cafea, inse numai in marimea de 20 fl. (pe 100 kilo). Catu pentru vam'a pe petroleu apoi nu crede, ca va fi primita de partit'a s'a, pentru-ca atinge interessele classei celei mai serace a poporatiunei. Ministrulu-presiedinte a declaratu in fine, ca convocarea conferentiei presente a fostu numai unu actu de loialitate façia de parlamentu. Asia s'a finitu memorabil'a conferentia dupa 2 óre c'unu resultatu negativu.

In 25 l. c. s'a tienutu consiliu de ministri sub presedinti'a Majestatii Sale. Princ. Auersperg a impartasitu monarchului votulu siefiloru parlamentari. Impliniunduse dér' conditiunea pusa Maj. S'a a primitu demissiunea cabinetului Auersperg rogandu pe ministrii cá pana la formarea noului cabinetu se duca afacerile mai departe.

Pana in momentulu caudu scriemu, nu s'a facutu nici unu pasu inainte spre aplanarea crisei. Ne aflamu inca la inceputulu ei si repetimu ca póte se aiba cele mai grave consecintie pentru intrég'a monarchia. Desi ministeriulu ungurescu nu este atinsu deocamdata de cris'a cabinetului austriacu, totusi si viéti'a lui depinde numai dela bun'a si grabnic'a reusire a nouei impacari. Déca dér' nu se va gasi in Vien'a unu mediulocu, prin care se se faca possibila primirea pactului asia cumu a fostu stipulatu intre cele doue ministerie, fora nici o modificatiune, cris'a se va generalisá si cine scie ce resultate va mai poté produce. Peste vreo 4—5 luni se finesce mandatulu camerei presente unguresci. Déca in acestu timpu ministeriulu Tisza nu va realisá impacarea atunci nu-o va mai realisá nici-odata. De convictiunea acést'a e nu numai Tisza, ci sunt toti maghiarii. Cris'a presenta austriaca inse va traganá cestiunea impacarei in casulu celu mai bunu inca vreo cateva luni. Situatiunea este dér' destulu de critica si pentru cabinetulu ungurescu.

Marea cestiune a momentului este: Fiva possibila reconstruirea cabinetului Auersperg séu constituirea unui nou ministeriu pe bas'a stipulatiuniloru dintre guvernulu austriacu si ungurescu? Cabinetulu Auersperg s'a retrasu, pentru-ca n'a potutu se se tiena de aceste stipulatiuni din caus'a opositiunei parlamentului. Cine va cutezá dér' façia cu nemultiumirea ce domnesce in Austri'a asupra pretensiuniloru unguresci, façia cu impregiurarea, ca siefii cluburiloru parlamentare s'au declaratu categoricu contra vamei financiare, se ié asupra-si ángagiamentulu de a realisá conditiunile proiectului de impacare? Nici Dr. Herbst, nici Rechbauer, nici Kellersperg nu va poté primi sub asemeni conditiuni formarea unui nou cabinetu. Majestatea S'a, care se informéza cu de-ameruntulu despre situatiunea parlamentara, a chiamatu pana acuma numai pe Dr. Herbst la sine. In dilele urmatórie va chiamá pe toti siefii de partida. Se vorbesce tare de unu ministeriu conservatoriu Hohenwarth, dér' cumu va poté se se intrepuna acest'a pentru pretensiunile unguresci? Mai probabila ar' fi pentru acuma reconstruirea cabinetului Auersperg pe bas'a unui compromissu cu maioritatea parlamentara, dér' unu compromissu pare mai impossibilu si princ. de Auersperg nu mai are voi'a si curagiulu mai cu séma dupa retragerea baronului Lasser, care ia fostu mana drépta, a luá din nou frenele guvernului in mana. Nepotenduse inse reactivá ministeriulu si neprimindu nimenea formarea unui nou cabinetu pe bas'a aceloru conditiuni, ce va mai fi de facutu? Remane inca unu espedientu: dissolvarea camerei. Ce s'ar' poté asteptá dela o noua camera? Negresitu, ca numai o combatere si mai mare a proiectului de impacare. Grava este dér' situatiunea, in care amu ajunsu cu pactulu dualisticu. S'a pusu si intrebarea, ca óre nu ar' fi mai bine se céda ministeriulu Tisza, dér' si in acestu casu neverisimilu amu ajunge totu la acelu resultatu, numai catu ministeriele si parlamentele si-ar' schimbá rolurile. Tisza ar' trebui atunci se demissioneze, pentru-ca camer'a ungurésca n'ar' acceptá nici o modificatiune a proiectului de impacare. Inzedaru au fostu stipulatiunile dintre ministrii, déca parlamentele nu le accepta. Complicatiunea aparatului dualisticu a ajunsu la culme. Cris'a continua si va continuá cumu se prevede inca multa vreme. Intru aceea timpulu trece cu rapediune si ne apropiamu totu mai tare de momentulu, in care va espirá mandatulu camerei presente a Ungariei!

La cestiunea limbei.

Din Selagiu, 10 Ianuariu 1878.

In capital'a nou creatului comitatu „Selagiu“ in Zelau, este unu gimnasiu superioru reformatu, neinsemnatu, cá cele mai multe gimnasie reformate, Gimnasiu superioru cu patru clase!? me veti intrebá, Da, ca-ci pe acésta lume suntu cu potintia tóte lucrurile si acele, care nu se potu cuprinde cu mintea omenésca. Cá totusi se aveti idea despre lucrulu acest'a camu ciudatu, ve impartasiescu, ca gimnasiulu inferioru reformatu s'a straformatu acumu suntu cati-va ani in scóla civila orasianésca ajutorata de statu si intocmita asia, cá se fia „si gimnasiu inferioru“, adeca, cá se nu fia nici un'a nici alt'a cumu trebuie. Cumu póte servi acestu „gimnasiu inferioru“ dreptu trépta spre a castigá sciintie reale mai inalte, séu, acést'a „scóla civila“ cumu póte servi dreptu trépta spre a trece la obiectele gimnasiului superioru, este o enigma grea de resolvitu chiaru si pentru urditorii lucrului; dér' aceea se póte cu atatu mai usioru precepe, ca confessiunea reformata, sustienutóri'a gimnasiului are prin contribuirea statului unu profitu frumosielu din lucru. Omulu ar' fi aplecatu a cautá punctulu archimedicu alu cestiunei de mai susu in impregiurarea acést'a din urma,adeca in trebsióra.

In acestu gimnasiu reformatu si mai de multu si in presinte de canda e caputatu cu scól'a civila, au amblatu si ambla la vre-o 30—35 teneri romani parte gr. cath. parte gr. orientali dupa confessiune, cari de candu esista gimnasiulu acest'a n'au mai auditu de religiunea loru. Pe gr. catholici iau mai tramisu la cantorulu romano-catholicu din locu, cá se-i procopsésca acest'a in religiunea si in ritulu gr. cath.; pe gr. orientali iau lasatu simplamente pe man'a spiritului santu, care

póte se va ingrigi insusi de luminarea acestoru bieti elevi lasati in privinti'a studiului religiunei de capulu loru. Inse lucrulu si slendrianulu de pana acumu nu placù la intieleginti'a romana din Selagiu, si póte — luandu scire de elu — nici respectiveloru ordinariate, dér' mai alesu protopopului Orteleculni, Teodoru Popu, si — de-órace aceste institute n'au aflatu de lipsa a face cum facu si trebuie se faca in intielesulu legei tóte institutele de invetiamentu, adeca n'au comun catu respectivei superioritati eclesiastice, ca in dinsele se afla invetiacei, cari aru trebui instruiti in religiune — a provocatu pe cale oficiósa atatu pe dirigintele gimnasiului superioru, Török István, catu si pe actualulu dirigiute suplinitoriu alu scólei civile, Kovács Dénes, cá se-i faca cunoscute numele si numerulu gr. catholiciloru aflatori in institutele loru, cu scopu de a se face pasii de lipsa pentru instruirea acelor-a in religiune. Dér' ce se vedi! Ambii acesti domni — a buna sém'a dupa-ce au tienutu consiliu de resbelu si s'au incuragiatu imprumutatu cá cei siepte svabi din poveste, i-au retramisu epistolele oficióse sparte, provocandu-lu, cá — de-órace domni'a loru nu sciu romanesce si nu este la institutele loru nimene, cine se scia — se le scria protopopulu unguresce séu latinesce.

Óre ce voru dice la acést'a acei domni, cari in unu gimnasiu romanu, creatu si sustienutu cu parale puru romane si ne-ajutoratu din partea statului de presinte nici cu unu cruceriu, in alu Beiusiului fora se-i fi potutu adstringe cineva pe cale legala la asia ceva, au introdusu si limb'a maghiara de propunere, edau programe unguresci-romanesci si dau testimonie totu de aceste dualistice? Nu jace in faptulu mai susu descrisu o invetiatura fórte salutaria dér' si rusinatória pentru domni'a loru?

Domnii Török si Kovács déra n'au scire de aceea, ca limb'a oficiósa si de lege recunoscuta a ambeloru confessiuni romane este cea romana si ca in intielesulu legei de natiunalitate (pare-mi-se §. 48) nu numai corporatiuni oficióse recunoscute de atari si prin lege, ci chiaru si privatii au dreptu de a corespunde cu oficiele in limb'a protocolaria a comunei loru. De domnii dela gimnasiulu reformatu nu ne miramu; acestia au intiepenitu si s'au petrificatu in rugin'a loru si sunt puçinu accessibili pentru nebunii de acele noue, ca se se faca epistole oficiose si romanesce si se li se adressedie acele tocma domniei loru acolo intre murii chinezesci ai gimnasiului reformatu. Reformatulu adeveratu nu póte se priméșca de aceste epistole, dica legea, ce va vré. Dér' de d. Kovacs ne miramu cu totu dreptulu. Acest'a numai acumu scutura pulberea scóleloru de pe piciore-si, si amu presupusu despre elu, ca nu si-a perdutu tempulu prin acele in daru, ci a adusu in capatien'a sa celu puçinu unu mucu de idei moderne si atata judiciu, catu e de lipsa, cá se deduca: ca, atunci candu superiorulu seu, inspectorele invetiamentului, pretori'a, administratiunea si tóte forurile primescu epistole oficióse romanesci, si domni'a sa, in calitate de diriginte de adi — pana mane, le ar' poté primi. D. Kovács afara de acésta se vede a nu sci, ca a scrie in acte oficióse neadeveruri este unu lucru — cá se nu dicu mai multu — celu puçinu fórte detragutoriu caracterului respectivului amploiatu scriitoriu. Elu dice in epistol'a s'a oficiósa, ca in corpulu invetiatorescu alu loru nu scie nimeni romanesce; desi e fórte bine cunoscutu, ca unu colegu alu lui vorbesce romanesce apróпе asia de bine, cá unu romanu. De aceste face d. Kovács, „apoi se te miri, ca nu se face malaiu"!

Credu, ca dnulu protopopu Teodoru Popu va sci aflá calea corespundiatória, pe care respectivii domni potu se ajunga a sci romanesce; nu potu inse retacé trist'a impregiurare, ca noi insine incuragiamu pe unii domni voinici cá acestia a ne tractá limb'a oficiósa astfeliu. Oficiile nóstre bisericesci — si inca cele mai inalte! mergu in complacinti'a loru atatu de departe, incatu chiaru si façia de nisce simpli notari satesci se abatu de folosirea — asecurata prin lege — a limbei loru oficióse. Dece se pretindemu noi déra drepturi noue pentru natiunea si limb'a nóstra, candu n'avemu curagiulu a ne folosi nici de acele, care ni sunt date dejá prin lege? N'ar trebui se pérda' respectivele oficie bisericesci din vedere, ca limb'a romana, cu tóte drepturile date ei in privinti'a folosirei aceleia, prin lege este proprietatea natiunei si ca densele sunt numai mandatarii natiunei, tresorierii drepturiloru asecurate prin lege limbei romane, si ca prin urmare n'au dreptu de a se folosi de aceste drepturi séu a renunciá la ele dupa placu. Prin acést'a din urma facu mare dauna natiunei si iau respunsabilitate grea asupra-si façia cu venitorimea.

Nu asia facu d. e sasii nostri luterani si, credu, si alte confessiuni.

Mi-am salvatu anim'a!

Unu Selagianu.

La conditiunile de pace.

Earasi plangu turcofilii nostri din Cis- si Translaitani'a, plangu amarnicu si vérsa siróie de lacrami, dér' nu pentru Turci'a batuta si ruinata, ca-ci sórtea musulmanului abia le mai stórce astadi unu suspinu de compatimire, ci pentru Romani'a, pentru acést'a mica tiéra situata la gurile Dunarii, care „a cadiutu in ghiarele moscovitului" si care trebuie se véda cumu cu tóte jertfele, ce le-a adusu in acestu resbelu, cu totu eroismulu si succesulu armatei sale i se reiá Basarabi'a, care i-a fostu redata in poterea tratatului dela 1856. „Sermanii romani reu 'o patira ei cu russulu aliatulu loru, care acuma le resplatesce cu luarea Basarabiei!"

In tonulu acest'a variéza lementatiunile cele mai próspete ale turcofililoru asupra sórtei Romaniei. Ce mare ingrijire deodata pe ei. Pana mai eri alalta eri nu aveau altu cuventu de consolare altu consiliu pentru romani, decatu cá se-si ascunda armat'a in munti si se se lase cu totulu pe man'a sortii. Ei bine déca romanii ar' fi urmatu acestui consiliu era ei mai scutiti de „ghiarele moscovitului", aveau ei se se téma mai puçinu de urmarile pacii? Europ'a óre i-ar' fi scutitu in casulu acel'a mai cu succesu de perderea cei asteptá? Déca cei ce deplangu astadi sórtea Romaniei ii voiescu binele, atunci ar' trebui se se bucure ca acuma au cuventu indiecitu de a-o aperá de ghiarele vulturului nordicu. Romanii au contribuitu in modu insemnatu la resultatulu favorabilu alu acestui resbelu; necumu se li se ié dér' din ce au, ei sunt in dreptu inca a pretinde cá se li se dé. Europ'a are dér' çea mai buna ocasiune de-a intreveni in favorulu Romaniei.

Dér' nu de acést'a ii dóre capulu pe turcofli, ei se temu din contra cá nu cumva Russi'a se se arate mai recunoscatóre façia de bravii sei aliati, decatu s'ar' fi potutu asteptá chiaru si dupa serviciele ce i-le au adusu romanii in acestu resbelu. Ide'a acést'a ii nelinistesce pentru aceea 'si totu repeta: „Nu, nu! moscovitulu nu le va dá nimicu, elu i-a insielatu, ia intrebuintiatu pentru scopurile sale despotice si acuma 'si bate jocu de ei."

Numai de aci potu se vina dér' lamentarile turcofililoru, pentru-ca despre adeveratele conditiuni de pace nu a transpiratu pana acuma nimicu in publicu. Tóte se tienu inca secretu. Sunt prea mari interesse in jocu, este dér' naturala acést'a reserva, ce 'si-o impunu cabinetele. Dér' unele poteri cá si Angli'a nici n'au potutu se spuna nimicu, pentru-ca multa vreme nu au sciutu nimicu. Russi'a ia impartasitu conditiunile tardiu, asia incatu mandrulu lord Beaconsfield interpelatu asupra acestei intardieri s'a facutu focu. Ministru Carnarvon 'si-a datu dimissiunea din causa, ca nu consimte cu politic'a antirussa a cabinetului, asemenea s'a retrasu si Derby. Guvernulu anglesu in mani'a s'a dedese flotei englese de sub comand'a admiralului Hornby ordinu se intre in Dardanelle, dupa aceea a revocatu ordinulu, dér' revocarea nu a mai ajunsu la timpu si ordinulu s'a efectuitu.

Se dice ca preliminariele au facutu rea impressiune atatu la Vien'a catu si la Londr'a. Din Berlinu se anuntia ca preliminariele ar' stá din doue parti: un'a reservata sanctiunei poteriloru europene, alta fara sanctiunea acést'a. Russi'a ar' cere 2 miliarde marci (à 55 cr.) despagubire pentru sine si aliatii sei. Pana se va plati, acésta suma 200.000 de russi voru ocupá Bulgari'a si Rumeli'a pe cheltuiél'a Turciei. La cererea Austro-Ungariei si a Germaniei Russi'a ar' fi renuntiatu la pretensiunea guriloru Dunarei.

Guvernulu Romaniei a tramisu in missiune estraordinara pe ministrulu de finance Campineanu la Berlinu si Vien'a, pe d. Ion Ghic'a la Paris si Londr'a, ear' pe generalu Ghic'a, fostulu agentu, la Petersburg.

„Polit. Corresp." da mare importantia acestoru missiuni mai cu séma celei a dlui Campineanu. Dé Ddieu se aiba celu mai bunu resultatu pentru Romani'a!

Conditiunile de pace ale Romaniei.

Cetimu iu „Stéu'a Romaniei": „Dintr'o corespundentia din Bucuresci aflamu, ca plenipotentiarulu romanu tramisu la cuartirulu generalu pentru stabilirea armistitiului ar' fi insarcinatu a face cunoscutu Marelui-duce Nicolae conditiunile Romaniei in vederea pacei.

Aceste conditiuni in privirea cestiunei generale ar' fi: o constitutiune confederativa pentru imperiulu turcescu, care se asigure drepturi egale pentru tóte popórele din orientu.

Conditiunile speciale s'ar' reduce la urmatórele: Independentia, restituirea Deltei, desfiintiarea cetatiloru de pe Dunare si 300 milióne de franci cá desdaunare de resbelu.

Corespondentulu adauge ca o intielegere intre Russi'a si Romani'a in privinti'a Basarabiei este apróрe stabilita pe basele urmatórie:

1) Romani'a se obliga a dá Russiei totu concursulu fortieloru sale intr'o aliantia ofensiva si defensiva pe timpu de 10 ani.

2) Russi'a intórce Romaniei Bassarabi'a de susu sub conditiune, cá ostile rusesci se aiba libera trecere in Bulgari'a pe o zona ce se va determiná prin comuna intielegere.

Este de prisosu a mai spune, ca corespondentulu nu lipsesce de a dá aceste sub tota reserv'a.

Cetimu in „Monitoriulu Romaniei":

Majestatea S'a Imperatorele Russiei, conferindu Prea Inaltiatului Nostru Domnu insemnele ordinului militariu alu Sf. George clasa III-a, si colanulu ordinului Sf. Andreiu cu spade, le a insoçitu de urmatóriele imperiale rescripte ce a adressatu Inaltimei Sale:

Gorni-Studen 5/17 Septembre 1877.

Altetiei Sale Principelui Romaniei.

Poradim.

Trupele romane unite cu ale armatei Mele si puse sub comand'a Altetiei Vóstre, in dilele de 30 si 31 Augustu (11 si 12 Septembre), au datu dovéda de o eroica vitejia, luptandu-se sub foculu celu mai ucigatoriu alu inamicului.

Dorindu a consanti amintirea acestei fratii de arme, am conferitu Altetiei Vóstre ordinulu Sf. George clas'a III-a, ale carui insemne Vi-le am transmisu.

Rogu pe Alteti'a Vóstra a primi asigurarea sincerei mele afectiuni.

(Semnatu), Alexandru.

Cuartirulu generalu de la Poradim in Bulgari'a 1/13 Decembre 1877.

Altetiei Sale Principelui Romaniei.

Dupa o resistentia de cinci luni, silintiele combinate ale trupeloru nóstre aliate au fostu incununate de unu deplinu succesu.

Armat'a lui Osman-pasi'a a depusu armele si Plevn'a a cadiutu.

Dorindu a consanti amintirea acestei stralucite isbende si partea ce Alteti'a Vóstra a luatu personalu la dens'a, Imi facu o placere de a conferi, cu acésta ocasiune, Altetiei Vóstre ordinulu Meu Sf. Andreiu impodobitu cu spade.

Rogu pe Alteti'a Vóstra a primi insemnele acestui ordinu cá o marturia a sincerei Mele afectiuni, a carei incredintiare V'o reinoescu.

(Semnatu), Alexandru.

La ospetiulu, ce l'au datu Iesenii vitézului regimentu alu XIII de dorobanti si despre care amu vorbitu in Nr. trecutu, a tienutu unu frumosu discursu veteranulu si multu stimatulu cetatianu d. Gusti, carele produse prin cuventarea s'a o impressiune atatu de mare, incatu multi cetatiani si Curcani versara lacrimi: D. Gusti dice dupa „Cur." cam urmatóriele:

„Catu e de frumosu si bine a urmá pildele strabunilorn nostri! voue ve dicu, dorobantiloru, cari pe campulu luptei cu dusmanulu ati aretatu vechi'a vitejia de aprodi, noue acumu cetatieniloru se cuvine si trebuie se urmamu pe venicii nostri. Ei in asemenea mari serbari avea obiceiulu, cá cu celu antaiu paharu se faca paosulu versandu-l'u pe pamentu intru gloriós'a si nestérs'a amintire a celoru morti, in numele loru neperitoriu inchinu déra acestu paharu pe pamentu!

„Cu sangele loru si viteji'a vóstra, dorobantiloru, sdrobindu Grivit'a, ati isbitu ferulu in inim'a Plevnei si Stéu'a Romaniei s'a aretatu cu stralucire pe aripile vulturului de pe stindardulu vostru! Priviti cetatieniloru si ve inchinati inaintea acestui

stégu ce-i glori'a armatei nóstre intregi, priviti si colo la umbrele lui Stefanu-cel-Mare si a lui Bogdanu (aretandu la portretele loru ce stá susu in façi'a meseniloru) cumu se incungiura cu raze de bucuria; mai aruncati o privire in mediuloculu loru si vedeti pe soldatulu vitejiloru romani pe urmatoriulu mariloru domni, pe Carolu I voevodulu armatei nóstre de astadi si priviti-lu cu iubire si admirare. Acumu, acumu impleti-mi cup'a, o impleti cu verfu, ca-ci sufletulu meu arde de iubirea patriei cá si alu vostru soldatiloru de vitejia pentru ea. Redicati susu stégulu de gloria, redicati'lu se ne inchinamu lui. Béu déra cup'a pana in fundu in numele regimentului 13 de dorobanti, acestoru viteji ai judeciului Iasi si Vaslui."

Processulu de inalta tradare a lui Miletici.

Deórace angustulu spatiu de care dispunemu nu ne-a permisu a publicá tóte detaiurile processului Miletici, aducemu cu acésta ocasiune unu resumatu esentialu din pledarea finale a acusatorelui publicu, din vorbirea aperatoriului si din aperarea acusatului insusi, prin ceea ce credemu a satisface pe deplinu asteptarii onor. nostri cetitori, deórace acestu resumatu este, asia dicundu, meduv'a intregului processu.

Dupa incheiarea procedurei de probare sa datu cuventulu procurorelui de statu Dr. B ö c k, care desvoltandu-si acus'a, dise: „Mai inainte de ce m'asiu demitte in enumerarea dateloru in detaiu, spre a-mi motivá propunerea mea de pedépsa, fia-mi permisu a mai accentuá inca odata ideea conducatória, punctulu de manecare, din care procuratur'a de statu procede la motivarea si definitiunea acusatiunei. A c é s t' a e i d e' a d e s t a t u, c o n c e p t u l u s a n t e i c o r ó n e m a g h i a r e.

In sensulu atributeloru acestei idei de statu este datorinti'a fiacarui cetatienu, cá se subordineze interesseloru comune ori-ce causa privata. Aspiratiunile separatistice ale individiloru singuratici si ale nationalitatiloru nu trebuie se fia de natur'a, de a pune statulu insusi in intrebare. Amu avutu dejá odata ocasiunea in Ungari'a de sudu, cá pe fructele sangerose se cunóscemu consecintiele triste ale acestoru nisuintie. Si cu tóte, ca impacatiunea dela 1867 garanteza nationalitatiloru desvoltarea individualitatii loru, totusi in aceea parte a tierei s'au ivitu necontenitu nisuintie revolutionari contra legei si constitutiunei si chiaru contra statului insusi. Aceste nisuintie criminali capetara inse o figura determinata numai dupa aparinti'a lui Miletici in Belgradulu Serbiei, unde la finea lui Maiu 1876 tienù acea conferintia, despre care nu potu se vorbescu mai inainte de a premite o scurta descriere despre inceputulu acestui processu criminalu.

Martorele Rancovici, care partecipà in persóna la acea conferintia, fù arestatu in 16 Iuliu 1876 si detienutu la tribunalulu din Becskerek. La interrogatoriu densulu marturisì, ca in conferinti'a dela „Regele Serbiei" s'a vorbitu despre atitudinea, ce ar' fi de observatu pe tempulu resbelului; pentru casulu candu, s'ar' impedecá trecerea voluntariloru in Serbi'a s'a proiectatu o rescóla a tuturoru serbiloru din Ungari'a. Parol'a de di erá, ca Serbi'a trebuie spriginita, ca-ci numai invingerea Serbiei va eliberá si pe serbii din Ungari'a de jugulu mongolescu. Cá scopu alu acestei „eliberari" s'a desemnatu rumperea unoru parti din tierile corónei unguresci. Conclusele acestei conferintie au datu forma agitatiuniloru lui Miletici si ale partitei sale. Afara de acést'a Rancovici a sciutu se mai spuna si alte lucruri, pe cari le-a auditu din gur'a agitatorelui Iovanovici, care fù arestatu intr'o chilía cu dinsulu. Acestu Iovanovici a spusu lui Rancovici, ca dinsulu a fostu insarcinatu de insusi Miletici cu conducerea collectiuniloru de bani si a recrutariloru de voluntari.

Procederea lui Miletici — dice procurorulu calca art. de lege VII din 1715; crim'a de lesa majestate se pedepsesce dupa legile nóstre cu mórte séu inchisóre pe viatia; atragu deci atentiunea tribunalului asupra acestei impregiurari.

Dupa acést'a urmà Dr. P o l i t, din alu caruia discursu de aperare estragemu urmatóriele:

„Arestarea lui Miletici facù la tempulu seu mare sensatiune in Ungari'a, ca-ci tóta lumea credea, ca s'a descoperitu o mare conspiratiune. Numai asiá se póte esplicá si impregiurarea, ca diet'a a aprobatu violarea inmunitatii deputatului Miletici. Precumu dlu primu-ministru se trudeá la tempulu seu se arete pe Miletici cá capu alu unei conspiratiuni, numai cá se faca plausibila violarea inmunitatii de deputatu, asiá se incérca astadi si dlu procuroru de statu se arete pe Miletici de unu omu periculosu, care de unu lungu sîru de ani incóce nutresce tendintie periculóse pentru statu. Intregu edificiulu acusatiunei este claditu pe acestu fundamentu; nu fapte singuratice, ci mai multu tendintiele sunt obiectulu incriminarei.

On. procuratura de statu incrimineza pe Miletici de lesa-maiestate pe basea art. de lege VII din 1715. Crim'a de lesa-maiestate se gasesce in tóte codicele penali cá cea mai mare crime, pentru aceea tóte legislatiunile europene au definitu criteriele acestei crime cu cea mai mare scrupulositate. Dorere inse, la noi nu potemu sci, care este definitiunea acestei crime, ca-ci n'avemu dreptu materialu. Citatulu articlu de lege este numai de natura formale, se referesce numai la procedura, inse nu la dreptulu materialu. Ce ar' dice óre lumea dincolo in Austri'a, déca unu procuroru de statu si-ar' basá acus'a pe § 151 alu vechiei, séu § 175 alu nouei procedure criminale, fora nici o citatiune; séu ce ar' dice lumea in Françi'a, déca la crim'a de lesamaiestate procurorulu ar' citá § 40 alu instructiunei cu „mandat d'amener" !?

Partea cea mai curiósa in acestu processu este, ca totu ce se ivesce contra Turciei se considera cá indreptatu contra Ungariei. Apoi afara de acést'a cumu stamu óre cu credibilitatea depuneriloru unui martoru, care forméza intregu fundamentulu processului criminalu contra lui Miletici? cumu stamu cu dovedile peste totu?

Martorulu George Rancovici are celu mai reu atestatu de conduita, elu a fostu dejá odata pedepsitu pentru comiterea unei crime, elu a statu lungu tempu in cercetare pentru falsificare de cambiu, si, lucru de mirare, processulu pentru falsificare de cambiu s'a sistatu immediatu inainte de acésta pertractare finale. Are deci Rancovici calificatiunea unui martoru? Instructiunea facuta in acestu processu nu constata intru nimicu depunerile lui. Rancovici a aretatu falsu chiaru si tempulu petrecerii lui Miletici in Belgradu; persónele numite de densulu cá angagiate de Miletici, nici n'au fostu in Belgradu. Odai'a, unde dice Rancovici, ca s'a tienutu conferinti'a criminale, nici n'a fostu libera pe tempulu acel'a; ea erá ocupata pe mai multu tempu de catra unu amploiatu serbescu de rangu inaltu. Ospetariulu si servitorii sei spunu apriatu, ca Miletici n'a tienutu nici o conferintia séu vorbire revolutionare in otelulu „Regele Serbiei"; o multime de martori constata, ca pe tempulu candu se dice, ca s'a tienutu acea conferintia la „Regele Serbiei", Miletici se aflá in otelulu la „Czarulu russescu". Deci unde este aici macaru umbr'a credibilitatii depuneriloru lui Rancovici? — Dér' procurorulu de statu, spre a constatá denunciarea lui Rancovici, se provóca inca la martorele Timarcevici. Inse acestu martore indata ce a scapatu din inchisóre si a trecutu la Belgradu si-a revocatu solemnu totu ce a disu in Becskerek. Pressiunea esercitata asupra lui Timarcevici in inchisóre, amagirea lui cá se vena din Belgradu la Becskerek, apoi tóta procederea de a procurá martori contra lui Miletici arunca o lumina trista asupra justitiei in Ungari'a.

Inainte de asta cu vr'o 200 de ani, despotulu serbescu George Brancovici fù prinsu si tereitu la Eger pentru crim'a de lesa-maiestate. Candu intrebara atunci serbii, ca ce crima a comissu, li s'a respunsu, ca „nihil mali fecit sed ratio status sic poposcit (n'a fostu nimicu reu, inse asiá a poftitu ratiunea de statu.) O condamnare a lui Miletici insémna condamnarea justitiei Ungariei."

S'a datu apoi cuventulu finalu acusatului Dr. S v e t o z a r u M i l e t i c i u, care dice:

Nimeni nu va poté gasi pana acumu la mine vr'o macula. In dieta chiaru, unde cuvintele mele totu-deun'a erau primite cu displacere, n'am fostu indrumatu nici-odata la ordine; in decursulu celoru optu ani din urma am lucratu multu in vieti'a publica prin cuvinte si scrisore inse nimeni n'a potutu se-mi atribuie vr'unu actu criminalu. Nu este déra acusatiunea de astadi redicata contra mea unu testimoniu de paupertate pentru auctoritatile de statu? Façia de mine nu s'a observatu nici-odata vr'o indulgintia, inse cu tóte aceste nu mi s'a potutu imputá nimicu, pana candu nu s'a afiatu unu „Oates", unu martoru falso, pe care Macaulay scie se ni-lu descrie cá pe o spaima a timpulul seu. A trebuitu se se gasésca unu Rancovici, cá cu ajutoriulu lui se potu fi inculpatu de o mare crima. Procurorulu de statu vorbesce inse numai de intentiune rea; dér' apoi unde este atunci faptulu, in care se oglindéza acésta intentiune? Mi se dice, ca sum conspiratoru, ca aflarea mea in Belgradu a fostu unu actu de conspiratiune. Cum vine deci, ca ceilalti conspiratori nu sunt persecutati, ci sunt ascultati cá simpli martori? Unde este atunci conspiratiunea, déca eu stau singuru pe banc'a acusatiloru: Séu se constata, ca intru'adeveru a esistatu o conspiratiune, si atunci toti conspiratorii se fia pedepsiti, séu ca totulu e o invéntiune a acelui Rancovici, care scie se spuna, ca la pretinsulu banchetu eu miam inceputu vorbirea criminale cu cuvintele: „Adja az Isten" (se dé Ddieu.)

Dupa acést'a Miletici trece la combaterea dovediloru aduse contra sa si in fine incheia cu cetirea renumitului pasagiu din istori'a lui Macaulay despre martorele Oates, pe care ministrii din partit'a liberala (Vighs) l'au intrebuintiatu contra partitei aristocratice (Tories) fora se cugete, ca in curendu voru ajunge la potere Toriesii si atunci si ei voru aflá o multime de martori falsi cá Oates, spre a-i folosi contra Vighistiloru.

Despre resultatele lupteloru ulterióre si a victoriei dela Filipopulu reproducemu urmatórele interessante telegrame ale marelui duce Nicolae:

K a z a n l i k, 10/22 Ianuariu. Precumu am telegrafatu deja, lancierii din St. Petersburg au datu in nóptea de 6/18 spre 7/19 Ian. peste unu convoiu fórte mare de trasuri escortate de o colóna de infanteria si de locuitori locali, care se indreptá dela Kermanli spre Haskioi. La 7/19 Ian. in reversatulu dilei generalulu Skobeleff II insarcina pe colonelulu Panaitin, cá se urmarésca acea colóna. Ordinulu fù esecutatu cu strictetia si despartiementulu nostru, compusu din unu regimentu de infanteria, de unu batalionu de tirailiori cu doue tunuri, dupa ce a ajunsu pe turci la 12 kilometri dela Kermanli, resipi escort'a, care in timpu de doue ore opuse o resistintia inversiunata. Totu convoiulu, compusu din d o u e d i e c i d e m i i de carutie, remase in manele nóstre. Perderea nóstra e de 4 oficiari si 46 soldati.

Din nenorocire mai multe mii de locuitori musulmani din pregiurulu Filipopolei urmasera, din ordinulu lui Suleiman-pasi'a, colón'a susmentionata. Acesti nenorociti, inghiatiati de gróza, o luasera la fuga chiaru la inceputulu luptei, parasindu copii loru in carutiele convoiului. Cea mai mare parte din ceea ce posedau a fostu jafuita in timpulu luptei de bulgari. Jafulu n'a potutu fi opritu, decatu dupa ce a incetatu foculu cu deseversire. Copii au fostu luati de trupele nóstre. S'au luatu tóte mesurele a'i restitui mameloru loru, cari au inceputu a se presentá cerendu-si copii. Positiunea fugariloru otomani e teribile. In urm'a ordineloru lui Suleiman-pasi'a ei fugu din tóte partile cuprinsi de o teribile gróza, distrugendu locuintiele loru, luandu-si familiele si cautandu a'si scapá bunurile loru, pe cari le resipescu pe drumu. Déca ar' fi remasu la locurile loru, ar' fi continuatu a trai in pace sub protectiunea autoritatiloru militare. Sunt forte intristatu, ca stralucitele nóstre isbandi aducu teribile nenorociri, pe cari am fostu nepotintiosu a le preveni si pe cari nu le potu indulci, de catu cu nemarginite greutati.

K a z a n l i k, 10/22 Ianuariu. Resultatele victoriei castigate de generalulu Gurko in bataliile dela 3/15, 4/16 si 5/17 Iau. sub Filipopoli, au fostu multu mai complete si multu mai stralucite, de catu cumu s'a presupusu mai antaiu. S'a constatatu, ca generalulu Gurko a avutu se lupte nu contr'a unei jumetati, ci cu tóta armat'a lui Suleiman-pasi'a, comandata de elu insusi si numerandu dela 80 pana la 90 tabore, adeca: mai multu de 40,000 ómeni. Numai dupa batali'a dela 5/17 Ianuariu armat'a fù definitivu taiata in doue parti. O jumetate comandata de Fuad-pasi'a, dupa ce a perdutu in bataliile dela 4/16 si 5/17 Ian. 46 tunuri, se indreptà in nóptea de 6/18 Ian. spre munti in directiunea Natcinului si Dobrolukului. In midiuloculu acestei fugi desordinate, ea arunca in prapasthii, cari erau pe marginea drumului, restulu tuneriloru sale in numeru de 12. Cealalta jumetate, aprópe 40 tabore cu mai multu de 40 guri de focu, comandate de chiaru Suleiman-pasi'a, luà fug'a in aceeasi nópte printre munti, indreptandu-se prin Tikhtan, Kaladjar si Kumurdji spre Haskioi. Generalulu Gurko se grabi cá se intarésca detasiamentulu lui Skobeleff I cu brigad'a de dragoni a generalului Krasnow, si lu insarcina cu urmarirea lui Suleiman-pasi'a, care oprindu-se in nóptea de 6/18 la Tastal'a si in cea dela 7/19 la Kaladjalar, 'si continuà drumulu din revarsatu de diori. Marsiulu colónei turce erá regulatu astfeliu: la antegarda infanteri'a urmata de 40 tunuri, cari erau protegiate de 5 tabore, formandu gard'a din urma. La reversatulu dilei 7/19 Ian. cavaleri'a generelului Skobeleff I, apropiandu-se de Kaladjalar, alu 30-lea de cazaci, zari artileri'a lui Suleiman si atacà cele 5 tabore, cari o apará, cu atat'a impetuositate, in catu turcii inspaimantati parasira cele 40 de tunuri, cari devenira prad'a cazaciloru. Cu modulu acest'a armat'a lui Suleiman-pasi'a perdù mai tóta artileri'a s'a. Noi am luatu 97 de tunuri, impreuna cu acelea, cari au fostu asvarlite in precipitiuri si pe cari am ordonatu se le scótia. Dupa spus'a prinsiloru armat'a s'a, care luase fug'a sub comand'a s'a personala, trebuiá se tréca printre detasiamentulu lui Skobeleff II, la Haskioi, séu se-si caute scaparea in munti catra sudu.

K a z a n l i k, 12/24 Ianuariu. In incercarile cu basibuzucii si mici despartiaminte de cavaleria, cari au precedatu ocuparea Adrianopolei, generalulu Strukov a perdutu doui oficiari raniti, 4 soldati omoriti si raniti. Cu totu mersulu seu neintreruptu de diece dile, pe drumuri acoperite de zapada, pe unu frigu de 10 gr. Reamur, cu ventu, cavaleri'a lui Strukov n'a avutu nici bolnavi, nici soldati remasi inderetu. Adrianopolea a fostu golita cu precipitare de Ahmed Eiub cu 2000 pedestri. Inainte de a parasi orasiulu, elu a aruncatu in aeru depositulu de ierbaria, vechiulu serailu alu sultanului si arsenalulu, care a fostu pradatu, precumu si cea mai mare parte a depositeloru, inainte de a intrá Strucov. Basibuzucii si turcii si-au insemnatu retragerea prin pradari si incendiarea sateloru din pregiuru. Au fostu si incercari de maceluri. Insusi orasiulu 'si datoréza salvarea energiei si curagiului generalului Strukov, care a avutu destula greutate in moderarea iritarii masseloru, si de a inspirá o terore salutara basi-buzuciloru, cari stateau prin vecinatate. Ei se pusera in persóna in capulu palruleloru si parveni astfeliu a preveni jafulu orasiului, pentru care populatiunea i'a esprimatu profund'a s'a recunoscintia.

Strukov a luatu la Adrianopolu 22 de tunuri Krupp si patru tunuri de calibru mare. La arsenalu se gaseau 20 oficieri si 73 soldati turci. Guvernulu provisoriu alu ora-

siului instituitu de elu este formatu din representantii de tóte nationalitatile, cari locuiescu acolo. Sunt mai cu sèma membrii de diferite cleruri. Acésta comissiune este presidata de archiepiscopulu ortodocsu localu. La 10 Ian. Skobeleff II, intrandu in orasiu, a confirmatu tóte dispositiunile luate de generalulu Strukov si l'a insarcinatu de a inaintá spre Kirklis'a si Luli-Bergas, pe candu cavaleri'a gardei a primitu ordinulu de a se indreptá spre Demotika. Trupele nóstre, cari ocupa Adrianopolea, sunt asiediate in casarmele orasiuiui si in forturile din vecinetate. Skobeleff ocupa konakulu guvernorului. Comunicatiunea telegrafica intre Kermanly si Adrianopolu s'a restabilitu. Personalulu telegrafului a remasu la postulu seu. Am primitu o depesia dela Skobeleff, redactata in françozesce. Gurko me insciintiéza, ca numerulu tunuriloru luate de elu dela inimicu este de 110, ér' nu de 97, dupa cumu a anuntiatu antaiu.

Resbelulu.

Trupele romane au reportatu sub zidurile Vidinului o insemnata victoria. Despre acést'a i se telegraféza „Romanului“ din Lom-Palanka, 25 Ianuariu urmatóriele:

„Eri s'a datu inaintea Vidinului o lupta crancena. Romanii au ocupatu important'a positiune Jenierdan, dupa ce au luatu cu assaltu trei redute, cinci tunuri si unu mare numeru de prisonieri. Perderile romaniloru nu sunt inca constatate, ele sunt destulu de insemnate. In acelasiu timpu positiunile dela Bopc'a si Capitanovcia au fostu ocupate de trupele romane, cari au inaintatu pana la departare cá o bataie de pusca dela zidulu fortaretii Vidinului, respingêndu pe turci din tóte positiunile inaintate.“

In urm'a acestei victorie impresurarea Vidinului a devenitu mai strensa si romanii au castigatu unu punctu de unde potu bombsrdá cetatea cu succesu, déca preliminariele pacii nu voru fi intreruptu actiunea. Guvernulu romanu a facutu mare taina din operatiunile Vidinului, nu potemu ntielege inse care se fia caus'a.

Grecii sunt deodata fórte rosboinici si nu le place a audi de pace. Poporulu din Aten'a e irritatu si face demonstratiuni pentru resbelu. Intréag'a provinci'a Amyro din Thessali'a s'a resculatu.

Diverse.

— (Balulu Reuniunei femeiloru romane) de Sembat'a trecuta a fostu bine cercetatu si a reusitu splenditu. In numerulu viitoriu mai multe despre elu.

— (Concursu postalu.) Dela directiunea postale reg. ung. din Sibiiu Nr. 471—878 primimu spre publicare urmatóriele: Prin acést'a se deschide concursu la unu postu de suboficialu postalu, eventualu de servitoriu la unu oficiu postalu de pe territoriulu directiunei postali reg. ung. din Sibiiu cu salariu de 400 fl. respective 300 fl. apoi 60 fl. bani de cuartiru si imbracaminte ce i se va conferi in natura, pe langa o cautiune de 200 fl. respective 100 fl. — Suplicele instruite in iutielesulu art. de lege II din 1873 sunt de a se adressá la directiunea postala din Sibiiu in terminu de siese septemani. Sibiiu in 18 Ianuariu 1878. — Directiunea postale reg. Follut m. p.

— (Casuri de mórte.) Ni se scrie din Cetate-de-balta 20 Ianuariu: Mihaila Marculetiu, bravulu preotu romanu gr.-cath. in Cetate-de-balta, dupa unu morbu violentu de 10 dile — aprindere de plumani — la 15 l. c. a repausatu in Domnulu in etate de 36 ani, dupace in carier'a de preotu abia implení 11 ani, lasandu in doliu profundu pe iubit'a sa soçia An'a n. Cucuniu, fii: Silvi'a de 5 ani si Onoriu abia de 1 anu, pe betranulu seu tata Ioanu si pe numerosii sei consangeni. Repausatulu, in calitate de asessoru la forulu matrimoniale de 1-ma instantia, si de membru alu senatului scolasticu confessionale, a lucratu cu zelu mare, a aretatu energia laudabila si talente frumóse; virtutile si modesti'a lui au fostu de modelu tuturoru celoru ce l'au cunoscutu; mórtea neindurata ni l'a luatu prea de tempuriu; remasitiele-i pamentesci s'au astrucatu lenga biseric'a gr.-cath. a Cetatei de balta in 17 l. c. dupa ritulu bisericei nostre, — asistandu protopopulu tractului Sionfalau, si intre alti preoti tractuali si unii professori si studenti din Blasiu. Fiai tierin'a usióra si memori'a binecuventata! D.

Oda ostasiloru romani.

I.

Juni ostasi ai tierei mele, insemnati cu stea in frunte
Dragii mei vultani de campuri, dragii mei sioimani de munte
Am cantatu in tineretie stramosiésc'a vitejia,
Vitejia fora semenu pe acelu timpu de grea urgia,
Ce la vechiulu nostru nume au adausu unu renume
Dusu pe Dunare in Mare si din Mare dusu in lume!

II.

Vinu acumu, la rêndulu vostru, se v'aducu o inchinare,
Vinu cu anim'a crescuta si cu sufletulu mai tare,
Cá pe eroii din legende, vinu, se ve privescu in façia,
Voi, nepasatori de mórte, despretiuitori de viétia,
Ce-ati probatu cu aventulu vostru lumei puse in mirare,
Ca din vulturu vulturu nasce, din stejaru stejaru resare!

III.

Dela Domnu pan'a la opinca, dusi d'o sórte norocósa,
V'ati legatu in logodire cu isband'a gloriósa,
Si ati facutu cá se pricepemu a trecutului marime,
Mesurandu-ve de o sèma cu a stramosiloru 'naltime,
Si aretandu, precumu prin nuori mandrulu sóre se arata,
Cine am fostu odinióra, cine ér' vomu fi odata.

IV.

Se traiti feciori de óste! Domnulu santu se ve ajute
A strabate triumfalnicu in cetati si in redute,
Cá la Rahov'a cu tunulu, cá la Griviti'a cu sborulu,
Cá la Plevn'a, unde astadi cei antai ati pusu piciorulu,
Infruntandu pe Osman-Gaziul, si prin faptu de barbatia
Egalandu o tiéra mica cu o mare 'mperatia!

V.

O, viteji de vitia vechia! Auditi in departare
Acelu vuetu fora nume, ce resuna cá o mare? . .
Sunt bataile de animi ale intregu némului nostru,
Ce unesce dî si nópte dorulu lui cu dorulu vostru,
Sunt versarile de lacrimi pentru acelu, care se stinge,
Sunt urarile voióse pentru acelu, care invinge!

VI.

O! Romani in façi'a vóstra, colo in tainic'a cea zare
Vedeti voi cu ochi de vulturi o lumina ce apare
Strabatendu prin umbr'a désa de trei seculi adunata?
E maretiulu faptu alu dilei multu dorita, multu visata!
E a cerului zimbire, e lucéferulu sperarei,
E triumfulu luptei vóstre, este diu'a neatarnarei!

VII.

Dragii mei! din campulu luptei otieliti candu veti intórce
La caminulu, unde o mama asteptandu, suspina, tórce,
Totu poporulu: ruda, frate, sora, mama si parinte
Cá la Domni, cu pani si sare, voru esi voue 'nainte,
Ca-ci din voi fiesce care pórta 'n frunte o cununa
Si de glori'a de astadi si de glori'a strabuna!

VIII.

Pasu dér'! totu, totu inainte! timpulu vechiu din nou zoresce
Viitoriulu tierei nóstre a datu muguru ce 'ncoltiesce,
O, copii, de voi sunt mandru, simtu acea mandria mare,
Care cresce cu marirea unui nému in desteptare.
Mi-am vediutu visulu cu ochii, d'acumu potu se moru ferice
Astadi lumea ne cunósce: Romanu dice, Vitézu dice!

V. Alesandri.

Miresti, 28 Novembre 1877.

(Errata.) In Nr. trecutu (4) pe column'a I colóna prima seri'a 11 de josu in susu, in locu de „se perderamu si in ultim'a acést'a speranti'a“ este a se ceti: „se perdemu si ultim'a acést'a sperantia.“ —

Ajutorie pentru raniti.

Beiusiu, 10 Ianuariu n. 1878.

(Urmare.)

List'a oferteloru adunate pentru ajutorarea ostasiloru romani raniti in lupta cu turcii.

(Az adómány gyüjtésnek egyesek általi eszközlése; segélyező bizotságok alakitásának betillása mellet engedélyeztetik. Belényes, 1877 November 9

Beliczey m. p., szólgabiró.)

Hermin'a Ignatu, cá colectanta.

Vasiliu Ignatu, advocatu 10 fl., Salvatoru V. Ignatu 5 fl., D. Simai, advocatu 5 fl., Gf. Porcia Ottoné 2 fl., T. Fasie 2 fl., Georgiu Horvatu, notariu publicu 5 fl., Apoloni'a Horvatu 2 fl., Demetriu Horvatu 1 fl., Mihaiu Popoviciu 1 fl., Stefanu Cresineacu 1 fl., Sofi'a Silágyi 1 fl., Ioanu Papp 2 fl., Demetriu Fekete 1 fl., Dómn'a de Fekete 2 fl., Vasiliu Poppu, protopopu 2 fl., Stup'a Ignatiu, advocatu 2 fl., Stup'a Malvin'a 1 fl., Alecs'a Ardeleanu 1 fl., Teodoru Ardeleanu 1 fl., Teodoru Popa 1 fl., Ioane Pinteru 1 fl., Ioanu Lazaru 1 fl., Georgiu Fazekos 50 cr., Vasiliu Lesianu, professoru 5 fl., Severu Marcusiu 5 fl., Mari'a Cresineacu 1 fl., Valeriu Tesianu 3 fl., Iosifu Vancu 2 fl., Mari'a Vancu 3 fl., Eli'a Mog'a, protopopu din Rabagani 2 fl., Eli'a Frentiu, notariu din Remetea 1 fl, Mari'a Ardeleanu 1 fl., Luci'a Frentiu 1 fl.; Floarea Moga din Rabagani 1 fl.; din Beiusiu: Georgiu M. Marienescu, professore gimn. 5 fl., Ambrosiu Cretiu, advocatu 5 fl., Nerpsz Dezsö 2 fl., Un'a fiica de romanu 20 fl.; din Curticiu: Rea-Silvia Bocsanu 4 fl., Aureli'a Bocsianu 2 fl. in argintu; din Beiusiu: Antiti'a Dringo 1 fl in argintu; Teodoru Popu, prac. de drepturi 1 fl., Silvi'a Bocsianu 1 fl. in argintu, Mari'a Borh'a 3 fl.; din Buntesci: Ioane Poppu 2 fl., soçi'a lui 1 fl.; Pop'a Lica, economu din Dumbravitia 2 fl.; din Ceisior'a: Ioanu Gentiu, teologu 1 fl. 50 cr., An'a Gentiu 1 fl. 50 cr.; Eleonor'a Mog'a, notarésa in Pomezeu 2 fl., Th. Popoviciu 1 fl. 50 cr.; din M.-Lazuri: M. Popescu, notariu 5 fl., Cineva 2 fl.; Hermin'a Ignatu, advocatésa din Beiusiu 10 fl.

Din comun'a Delani au contribuitu: I. B. 2 fl.; Mari'a Matica 10 cr., Mihailu Csergesiu 20 cr., Petru Frentiu 20 cr., Gavrilu Baru 10 cr., Constantinu Frentiu 20 cr., Georgiu Ignatu 1 fl., Ev'a Baru 10 cr., Mihailu Ignatu 20 cr., Gavrisiu Baru 20 cr., Varvar'a Baru 20 cı., Teodoru Ignatu 10 cr., Alesandru Ignatu 10 cr., Mari'a Barn 10 cr., Nicolae Baru 10 cr., Ev'a Baru 10 cr., Filimonu Veliciu 10 cr., Catitia Baru 20 cr., Vasiliu Dringo 20 cr., Ioanu Martica 20 cr., Constantinu Dringo 20 cr., Vasiliu Baru 10 cr., Petru Frentiu 10 cr., Dore Dringo 50 cr., Vasiliu Ciergesiu 20 cr., Teodoru Ciergesiu 10 cr., Lic'a Veliciu 20 cr., Trule Frentiu 8 cr., Ioanu Flore 10 cr., Alecs'a Flore 10 cr., Chitiu Budo 10 cr., Petru Ignatu 10 cr., Teodoru Dringo 10 cr., Mihailu Dringo 4 cr., Alesandru Uriesiu 10 cr., Sav'a Baru 10 cr., Lic'a Baru 10 cr., Ioanu Baru 10 cr., Florianu M. Baru 10 cr., Dore Baru 10 cr., Florianu B. Baru 1 fl., An'a Vancu 40 cr., Ioanu Baru N. 20 cr., Revec'a Baru 20 cr., Ioanu Matica I. 2 fl., Mari'a Baru 40 cr., Lic'a Matica 10 cr., Ioanu Frentiu 50 cr., Ioanu Matica K. 40 cr., Teedoru Frentiu 20 cr., Trule Frentiu 60 cr., Ignatu Costanu 20 cr., Baru Ioanu 20 cr., Frentiu Georgiu 10 cr., Flore Vasiliu 20 cr., Dringo Petru 20 cr., R. Teodoru 1 fl., si inca unulu 50 cr. si Angel'a Buteanu 28 cr.

Sum'a totala din Delani 17 fl. v. a.

Din comun'a Crisciorn au contribuitu: Petru Bogdanu, invetiatoriu 2 fl., An'a Bogdanu, invetiatorésa 1 fl., Ioanu Groz'a, preotu 2 fl., Filimonu Bogdanu, economu 1 fl. 50 cr., Georgiu Zoic'a 40 cr., Petru Bogdanu 10 cr., Ioanu Nemesiu 10 cr., Maria Filipu 10 cr., Maria Condre 10 cr., Georgic'a Condre 10 cr., Ev'a Filipu 10 cr., Demetrie Condre 20 cr., Ioanu Nemesiu 20 cr., Bogdanu Georgiu 50 cr., Bogdanu Adamutiu 10 cr., Nicolau Chisiu, invetiat. 1 fl., Stein Farkas 20 cr., Georgiu Bursasiu 1 fl., Niculau Oprea, jude 20 cr., Nicolau Balasiu, sfatu 20 cr., Georgiu Tomsia 5 cr., Filipu Adamutiu 5 cr.

Sum'a totala din Crisiu 11 fl. 20 cr. v. a.

Intréga sum'a colectata face 176 fl. 20 cr., adeca: Un'a suta sieptedieci si siese florini 20 cr. v. a.

Beiusiu, 2 Ianuariu 1878.

Hermine Ignatu n. Bocsianu,
colectanta.

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioane Gött si fiiu Henricu.